

**ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO ANTROS DALIES
KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Kandidatas atsakymus į 1–4 struktūrinius klausimus **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
1		16	
1.1	<p><i>A šaltinis:</i> Mindaugas. <i>B šaltinis:</i> Gediminas. <i>C šaltinis:</i> Algirdas.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
1.2	<p><i>Mūšis, pažymėtas skaitmeniu 1:</i> Žalgirio / Griunvaldo. <i>Pasekmės:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Palaužta Vokiečių ordino karinė ir politinė galia. • Sužlugdyti Vokiečių ordino planai sukurti kolonijinę valstybę. • Baigtas apie 200 metų trukęs Vokiečių ordino veržimasis į LDK. • Sustiprintas LDK ir Lenkijos tarptautinis autoritetas. <p><i>Mūšis, pažymėtas skaitmeniu 2:</i> Durbės. <i>Pasekmės:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristabdyta Vokiečių ordino agresija. • Žemaičių prašomas, Mindaugas priėmė Žemaitiją į Lietuvos globą. • Sukilo kuršiai, žiemgaliai, estai, prasidėjo Didysis prūsų sukilimas. • Žlugo bandymas sujungti Vokiečių (Kryžiuočių) ir Livonijos ordinų žemes. • Mindaugas nutraukė taiką su Livonijos ordinu ir vėl ėmė kariauti su vokiečių riteriais. 	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>
1.3	<p><i>Valstybė:</i> Vokiečių / Kryžiuočių ordinas. <i>Paaiškinimas:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Surengus Klaipėdos sukilimą (1923 / 1924 m.) ir prijungus prie Lietuvos valstybės. • Pasirašius Klaipėdos krašto konvenciją. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
1.4	<p><i>Problemos:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuolatinė Vokiečių / Kalavijuočių / Kryžiuočių ordino (-ų) agresija. 	7	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p>

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos, kaip valstybės, įtvirtinimas / valstybingumo stiprinimas. • Lietuvos krikštas. <p><i>Plėtros priešastys:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mongolų totorių puldinėjimai susilpnino Rusios žemių gebėjimą priešintis. • Rusios žemių susiskaldymas. • Rusia buvo linkusi pripažinti Lietuvos, o ne totorių viršenybę. • Plėtimosi į vakarus galimybes stabdė stiprūs kaimynai. <p><i>Valdovas ir jo laimėjimas:</i> <i>Galimi atsakymai:</i> Mindaugas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Į vieną valstybę suvienytos Lietuvos žemės. / Lietuva tapo karalyste. • Valdovo krikštas. • Paliubos (sąjunga) su Livonijos ordino valstybe. <p>Gediminas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sėkminga diplomatinė veikla laikinai pristabdė ordino agresiją. • Vedybų (dinastinė) politika išplėtė įtaką Rytų kryptimi. <p>Algirdas (ir Kęstutis):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sėkmingi kariniai veiksmai ir laimėjimai Rytuose. • Vedybų (dinastinė) politika išplėtė įtaką Rytų kryptimi. • Vokiečių ordino agresijos atėmimas. / Išsaugotos LDK vakarinės sienos. <p>Jogaila:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valstybės krikštas – Vokiečių ordino agresijos sustabdymas. • Sąjunga su Lenkijos karalyste. <p>Vytautas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valdovo įtakos LDK rytuose sustiprinimas. • Sąjungų su Vokiečių ordinu sudarymas. 		<p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p>3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p>4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p> <p>5 taškai skiriami, kai pateikti penki teisingi atsakymai.</p> <p>6 taškai skiriami, kai pateikti šeši teisingi atsakymai.</p> <p>7 taškai skiriami, kai pateikti septyni teisingi atsakymai.</p>
2		14	
2.1	<p><i>Problema:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Suvalkų sutarties sulaužymas. • Vilniaus / Vilniaus krašto užėmimas. <p><i>Metai:</i> 1920 m.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
2.2	<p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuva siekia palaikyti draugiškus santykius su Lenkija. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p>

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<ul style="list-style-type: none"> • Lenkija nesilaiko įsipareigojimų Tautų Sąjungai. • Lenkija sulaužė Suvalkų sutartį. • Lietuvos taiki politika. 		2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
2.3	<p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvai atiteko Vilnius. • Stabilizuoti santykiai su Lenkija. • Sustabdė karinius veiksmus. 	2	<p>Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos valdžia suprato, kad neturi lygiaverčių jėgų pasipriešinti galimai Vokietijos agresijai. • Tarptautinės padėties pasikeitimas lėmė, kad didžiosios valstybės nebegalėjo įvykdyti savo įsipareigojimų dėl Klaipėdos krašto. 	2	<p>Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
2.5	<p><i>Įvykis:</i> SSRS ir Lietuvos savitarpio pagalbos sutarties pasirašymas.</p> <p><i>Pasekmė:</i> Vokietijos–SSRS draugystės ir sienos sutartis.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Vilniaus ir Vilniaus krašto gražinimas Lietuvai. • Visuomenės džiaugsminga reakcija į Vilniaus atgavimą. 	2	<p>Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
2.7	<p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <p>SSRS: <u>Trečiąjį</u> dešimtmetį buvo palaikomi draugiški tarptautiniai santykiai, tačiau <u>ketvirtąjį</u> SSRS, prisidengdama gerais ketinimais, pradėjo taikyti prievartą prieš Lietuvą ir galiausiai ją okupavo.</p> <p>Vokietija: <u>Trečiąjį</u> dešimtmetį buvo palaikomi draugiški tarptautiniai santykiai, tačiau <u>ketvirtajame</u> dešimtmetyje, naciams atėjus į valdžią, santykiai pradėjo blogėti ir galiausiai iš Lietuvos buvo atimtas Klaipėdos kraštas.</p> <p>Lenkija: <u>Trečiąjį</u> dešimtmetį dėl Vilniaus užėmimo buvo nepalaikomi jokie ryšiai, o <u>ketvirtąjį</u> Lenkija įteikė ultimatumą dėl diplomatinių santykių užmezgimo.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>Pastaba.</i> <i>Vienas taškas skiriamas už teisingą atsakymą apie trečiąjį dešimtmetį, antras apie ketvirtąjį.</i></p>
3		14	
3.1	<p><i>Investitūra:</i></p> <p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Feodo (leno) perdavimo vasalui juridinis aktas su simbolinėmis apeigomis (valdžios simbolių įteikimas – sauja žemės, pirštinė, kardas, ietis, vėliava, skeptras ir pan.). • Aktas, kuriuo dvasininkas buvo skiriamas bažnytinėms pareigoms ir įgydavo teisę valdyti feodą (leną). 	2	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<p><i>Isipareigojimas:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atlikti karinę prievolę senjorui. • Būti ištikimam ir paklusniam. 		
3.2	<p><i>Luomas:</i> Bajorai (kilmingieji). / Feodalai. / Didikai. / II luomas.</p> <p><i>Bruožai:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jiems priklausė žemė. • Naudojosi įvairiomis privilegijomis. • Nemokėjo mokesčių. • Ėjo karinę tarnybą. • Dalyvavo politiniame gyvenime. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
3.3	<p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tikslus darbo reglamentavimas. • Pagrindinis darbininkas dirbtuvėje buvo meistras, kuriam talkino pameistriai ir mokiniai. • Gaminys dirbtuvėje buvo gaminamas nuo pradžios iki pabaigos. • Nenaudotas samdomas darbas, buvo darbo pasidalijimas ir kt. 	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
3.4	<p><i>Pavadinimas:</i> Cechas.</p> <p><i>Tikslai:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sudaryti visiems meistrams vienodas darbo organizavimo, gamybos ir dirbinių pardavimo sąlygas. / Mažinti konkurenciją. • Užtikrinti gaminių kokybę. • Užtikrinti amatininkų kvalifikaciją. • Apsaugoti amatininkų ekonomines ir politines teises. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
3.5	<p><i>Santvarka:</i> Feodalizmas.</p> <p><i>Bruožai:</i> <i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žemė priklausė feodalui, ji buvo dalijama vasalams už tarnybą. • Susiformavo vasalitetas. • Vyravo baudžiava / baudžiaviniai santykiai. • Vyravo agrarinė ekonomika. • Visuomenė buvo susiskirsčiusi į luomus. • Egzistavo reglamentuota feodalinė hierarchija. • Stipraus administracinio centro nebuvimas. / Luominės / absoliutinės monarchijos. • Politinės valdžios fragmentacija / išskaidymas. 	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
4		16	
4.1	<p><i>Istorinis procesas:</i> Pramonės perversmas. / Pramonės (industrinė) revoliucija.</p> <p><i>Paaiškinimas:</i> Europos ir Šiaurės Amerikos ūkinio gyvenimo pokytis, kai rankų darbą pakeitė mašinos ir manufaktūrinę gamybą pakeitė fabrikinė (XVIII a. vid.–XIX a.).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
4.2	<p><i>Išradimas:</i> Garo variklis.</p> <p><i>Paaiškinimas:</i></p> <p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Garo variklis pritaikytas transporte, staklėse, padidino gamybos apimtį. • Gerėjo susisiekimas tarp kraštų, tai skatino prekybą. • Mechanizavo gamybą, tai skatino ekonomikos augimą. • Atpigo krovinių gabenimas. 	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
4.3	<p><i>Gamybos organizavimo forma:</i> Fabrikas.</p> <p><i>Technikos naujovė:</i> Mašina (garo). / Staklės. / Darbo mechanizavimas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
4.4	<p><i>Problema:</i> Vaikų ir moterų darbas fabrikuose.</p> <p><i>Paaiškinimas:</i> Ankstesnėse gamybos formose nebuvo gamybos proceso padalijimo į atskiras nesudėtingas operacijas, kurias galėtų atlikti nepasirengęs žmogus. / Ankstesnėse gamybos formose buvo reikalingi tik per ilgą mokymąsi įgyti amatininko įgūdžiai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
4.5	<p><i>Pokytis:</i> Gyventojų skaičiaus augimas valstybėse.</p> <p><i>Priežastis:</i></p> <p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerėjančios gyvenimo sąlygos. • Vystantis medicinai, mažėja mirtingumas. • Atpigusi produkcija. <p><i>Pokytis:</i> Miesto gyventojų skaičiaus augimas / urbanizacija.</p> <p><i>Priežastis:</i></p> <p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atsirado galimybė užsidirbti fabrike (mieste). • Siekdami aukštesnio pragyvenimo lygio, žmonės kėlėsi gyventi į miestą. • Mieste buvo lengvesnės pragyvenimo sąlygos negu kaime. <p><i>Valstybė:</i> JAV.</p>	7	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai pateikti penki teisingi atsakymai.</p> <p><i>6 taškai</i> skiriami, kai pateikti šeši teisingi atsakymai.</p> <p><i>7 taškai</i> skiriami, kai pateikti septyni teisingi atsakymai.</p>

Kl. nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<p><i>Pagrindimas:</i> apie 10 kartų išaugęs gyventojų skaičius, miesto gyventojų dalis išaugo apie 8 kartus.</p> <p><i>Priežastis:</i></p> <p><i>Galimi atsakymai:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Imigracija į šalį.• JAV buvo viena iš pramonės perversmo šalių pradininkių.• Teritorinė plėtra.• Rekonstrukcija.		
